

19.12.2023

Kaupunginmuseon lausunto Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion alueen asemakaavan muutosehdotuksesta

HEL 2021-012074 T 10 03 03

Helsingin kaupungin asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion alueen asemakaavan muutosehdotuksesta. Museo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Kaavaratkaisu koskee aluetta, jossa sijaitsee Itäkeskuksen peruskoulu ja entinen Helsingin kielilukio, jonka toiminta on siirtynyt uusiin tiloihin Myllypurossa. Koulurakennusten välissä olevat sorakentät ovat nykyisin rakentamatta jääneitä puistoalueita. Muutosalue ulottuu tonttirajojen tarkistuksen sekä kulkuyhteyksien ja hulevesijärjestelyiden osalta Myllypuron liikuntapuiston puolelle. Kaavaratkaisu mahdollistaa uuden päiväkodin ja leikkipuiston rakentamisen, peruskoulun laajentamisen, alueen liikenne- ja pysäköintijärjestelyiden parantamisen sekä lukiorakennuksen purkamisen ja lukiotontin kehittämisen esimerkiksi liikuntarakentamista varten.

OAS-lausunnoissaan museo totesi, että Puotinharju on eräs Helsingin muuttumattomia esikaupunkikokonaisuuksia, joka on säilynyt poikkeuksellisen ehjänä ja harvinaisen yhteisenä kokonaisuutena lähes 60 vuotta, ja joka nykyisellään ilmentää esimerkillisen autenttisella tavalla aikansa kaavoitusihanteita, jossa koulurakennukset konkretisoivat esimerkillisesti opetustoimintaa palvelevien rakennusten sijoittelua esikaupunkisuunnitelmissa.

Museo tähdensi, että Puotinharjun oppikoulun purkaminen jättää arkkitehti Kari Virran vuonna 1969 suunnitteleman Puotinharjun kansalaiskoulun (Itäkeskuksen peruskoulu) ainoaksi Puotinharjun alkuperäisen kaavan oppilaitosrakennukseksi. Ottaen huomioon Itäkeskuksen peruskoulun hyvän säilyneisyyden, joka on toteutunut laadullisesti korkeatasoisesti aikansa keskeisen oppilaitosarkkitehdin suunnittelemana, pitää museo tärkeänä, että koulun vaalimisedellytyksiä tarkastellaan huolellisesti tilojen mahdollisessa osittaisessa laajentamisessa. Jotta peruskoulukokonaisuuden laajenemisen ja purkamisen suhteita ja reunaehjoja kyetään tarkastelemaan yksityiskohtaisemmin, kaupunginmuseo esittää, että kokonaisuudesta tehtäisiin suppea rakennushistoriallinen selvitys.

19.12.2023

Annetussa vastineessa todetaan, että sekä Itäkeskuksen lukio että Itäkeskuksen peruskoulu on kaupunkisuunnitteluviraston vuonna 2004 toimittamassa Opintiellä-julkaisussa arvioitu kuuluviksi luokkaan 3, johon kuuluvilla kohteilla ”ei yleensä ole sellaisia rakennustaiteellisia, kaupunkikuvallisia tai historiallisia arvoja, joita tulisi asemakaavalla suojella”. Asemakaavapalvelu katsoo, että kaupunginmuseon esittämällä rakennushistoriallisella selvityksellä tuskin on merkittävää vaikutusta kokonaisuuden laajenemisen ja purkamisen suhteiden tarkastelamiseen.

Museo korjaa ja korostaa, että ainoastaan Itäkeskuksen peruskoulukokonaisuudesta tulisi tehdä rakennushistoriallinen selvitys, jotta koulun laajenemiskysymyksiä voitaisiin kokonaisvaltaisesti tarkastella olemassa olevaa kokonaisuutta vasten.

Asemakaavassa varaudutaan peruskoulun laajentamiseen, joka lähtökohtaisesti tapahtuisi korvaamalla nykyiset sisäpihaa rajaavat 1-kerroksiset rakennukset (tai osan niistä) uudella rakennuksella, joka voidaan liittää sisäyhteydellä nykyiseen päärakennukseen. Näin laajentaen alkuperäinen massoittelun periaate ja etelään avautuvan puoliavoimen sisäpihan luonne säilyvät ja piha-alueiden kokonaislaajuus myös oppilasmäärän merkittävästi lisääntyessä on riittävä. Tontilla olevaa arvokasta puustoa säilytetään.

Jotta varmistetaan historiallisen kerroksellisuuden säilyminen mahdollisen laajennuksen yhteydessä, esittää museo, että koulun arkkitehtoni- sen integriteettinsä säilyttänyt päärakennus suojeltaisiin merkinnällä sr-3.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö